

EDİP CANSEVER'İN ŞİİRLERİNDE DEPRESİF KARAKTERLER

Mustafa KARABULUT*

Öz

Depresyon, çökkünlük anlamına gelen bir kavram olup kişinin psişik yapısındaki faaliyetlerin yıkılmasını, çökmesini ifade eden bir terimdir. Depresyonun en önemli belirtileri arasında hayattan zevk almamak, kronikleşmiş mutsuzluk, umutsuzluk, yorgunluk, dikkat dağınıklığı, bunaltı hali, kontrol edilemeyen kolay sinirlilik, karamsarlık, cinsel isteksizlik, bedensel ağrı şikâyetleri vardır. Depresif kişiler, büyük bir üzüntü ve umutsuzluk içerisinde olup kapalı mekânlarda ve aynı yerde uzun süre kalamazlar. Onlar, topluma katılmaktan kaçınırlar. Depresif kişiler, yemek yemek, uyumak vb. hayati etkinliklerini en aza indirgerler, bazen intihar ve ölüme de yönelebilirler. Bu yazıda amaç, Edip Cansever'in şiir karakterlerinin psikolojik yapılarını ortaya çıkarmaktır. Edip Cansever'in şiirlerinin önemli bir yönünü oluşturan şiir karakterlerinin psikolojik yapılarını inceleyen bu çalışmada tahlil yöntemi kullanılmıştır. Bu amaçla konu ile ilgili kitap, tez, dergi vb. materyaller kullanılarak sonuca ulaşılmaya çalışılmıştır. Edip Cansever'in şiir karakterlerinin çoğu depresif bir yapı gösterir. Bunlar genellikle mutsuz, umutsuz, kararsız, bunaltılı, karamsar, çaresiz, sıkıntılı ve bitkin hissederler. Ayrıca, hayattan zevk almayan, cinsel bozukluğu olan, ölüm ve intihara meyillidirler. Edip Cansever'in şiirlerinin önemli bir yönünü oluşturan şiir karakterlerinin psikolojik yapılarını inceleyen bu çalışmada tahlil yöntemi kullanılmıştır. Bu amaçla konu ile ilgili kitap, tez, dergi vb. materyaller kullanılarak sonuca ulaşılmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Edip Cansever, şiir, depresyon, psikanalitik, bunaltı.

* Doç.Dr. Adiyaman Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, mkarabulut@adiyaman.edu.tr

DEPRESSIVE CHARACTERS in EDİP CANSEVER POETRY

Abstract

Depression, is the destruction of a person's activities in means of psychic structure is a term expressing the crash. Among the most important to enjoy life to the symptoms of depression has, chronic unhappiness, despair, fatigue, attention deficit, anxiety become uncontrollable easy irritability, pessimism, sexual aversion, physical pain complaints etc. Depressed people, is in a great sadness and hopelessness indoors and stay in the same place for a long time. They shall refrain from participating in society. Depressed people, eating, sleeping and so on minimize their vital activities, they can also sometimes directed suicide and death. This article aims, Edip Cansever is to uncover the psychological structure of the poem characters. Edip Cansever's poem examining the psychological structures of poetry character forms an important aspect of this work was used in the essay method. For this purpose, subject-related books, theses, magazines and so on. It tried to obtain results using the materials. Most of Edip Cansever's poem shows a depressive character building. They are often unhappy, desperate, unstable, anxious, moody, helpless, they feel distressed and exhausted. Also, try to enjoy life, the sexual disorder, tend to death and suicide.

Keywords: *Edip Cansever, poetry, depression, psychoanalytic, anxiety.*

1. GİRİŞ

Psikolojik bozukluklar içinde en sık karşılaşılan durum olan depresyon, çökkünlük anlamına gelir. Depresyon başlığı altında tek bir hastalıktan değil, birçok alt gruptan oluşmuş bir hastalık kümesinden söz edilmektedir. Psikiyatrik bozukluklar değişik sınıflandırma sistemleriyle sınıflandırılırlar. Dünyada en fazla kabul görmüş sınıflandırma sistemi, Amerikan Psikiyatri Birliği'nin sınıflandırma sistemi olan DSM IV (Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, Fourth Edition)'tür. DSM IV'e göre depresyon şu alt gruplar içerisinde değerlendirilmiştir:

1. Majör depresif bozukluk.
2. Distimik bozukluk.
3. Bipolar bozukluk'taki depresyon.

4. Genel bir tıbbi duruma bağlı depresyon.
5. Depresyonlu uyum bozukluğu.
6. Başka türlü adlandırılmayan depresif bozukluk.
 - Premenstrüel disforik bozukluk.
 - Minör depresif bozukluk.
 - Yineleyen kısa depresif bozukluk (Savrun, 1999: 11-19).

Depresyonda, majör depresif bozukluk (klinik depresyon) ve kronik depresyon (distimik) en yaygın türlerdir. Majör depresyonda kişinin fonksiyonlarındaki bozukluk, kronik depresyona göre daha çoktur. Majör depresyonda kişi kendisini oldukça umutsuz, yorgun, huzursuz, çaresiz, bitkin, ölüm ve intihar düşüncesiyle dolu hisseder. Hekimler tarafından uygulanan en bilinen tedavi yöntemleri olarak, psikoterapi, antidepresan ilaçlar ve elektrokonvülsif terapi (EKT) yani elektroşok tedavisi kullanılır.

Psikodinamik bakışta depresyonun sebeplerine ilişkin temel kavramlar köklerini Freud'un çocukluk cinselliğiyle ilgili kişilik teorileri ve intrapsişik çatışma düşüncesinden alır ve diğer koşut psikanalitik düşüncelere de (içgüdü teorisinden ego ve kendilik psikolojisine) yakındır. Freud'un psikoseksüel gelişme dönemleri üzerine oturtulmuş gerileme (regresyon) modeli depresyonu şöyle açıklar: Oral döneme ilişkin çözümlenmemiş çatışma, yetersiz oral doyum veya aşırı oral ihtiyaçla doğrudan ilişkili ve arzulanan fakat engellenmiş bir cinsel objenin yenilip yutulurak tahrip edilmesine yönelik bilinçdışı bir istek (Alper, 2008: 99).

Psikanalizde depresyonun oluşmasında bireyin sevgi nesnesinin kaybolması önem taşır. Psikanalizin en önemli temsilcilerinden Sigmund Freud ve Karl Abraham'a göre, objeye karşı gelişen öfke ve suçluluk duygusunun bireyin

kendisine yönelerek kişide depresyona sebep olabileceğini ifade ederler. “Bu görüşe göre depresyon kaybedilen nesneye karşı duyulan düşmanca duyguların, saldırgan dürtülerin kişinin kendine dönmesidir” (Alper, 2008: 100). Bu bağlamda depresyon bireyin benliğinde büyük tahribat yaparak onu karamsarlığa, tedirginliğe ve boşluk duygusuna kapılmasına sebep olur. Kişi, bu durumda içe yutmayla (inkorporasyonla), kaybedilen nesneye özdeşim kurma yoluna gider.

Sigmund Freud, depresyonun temelinde bireyin oral dönemde ulaşamadığı ve kızgınlık hissettiği nesnenin kaybedilmesine karşı geliştirdiği bir yas tepkisi olduğunu ifade eder. Abraham ise, oral dönemdeki erken çocukluk yaşantılarına ait hayal kırıklıklarının bireyde yaşam boyu depresif tepkilere yatkınlık yarattığını, erişkinlikte yaşadığı hayal kırıklıklarında çöküntüye uğrayarak duygusal acı yaşadığını söyler (Ünal, 2000: 73). Karl Abraham, Freud'un depresif birey tanımını genişleterek, “düzenlilik, mükemmeliyetçilik, suçluluk duyguları gibi ‘anal’ özelliklerle karakterize obsesif kişilik özelliklerine ek olarak, bağımlılık gibi ‘oral’ bir özelliğin varlığının melankoliye zemin hazırladığını belirtmiştir” (Ünal, 2000: 73). Ayrıca bu konuda Bowlby, Liebowitz, Arieti, Bemporad, Klein, Paykel, Weissman, Chodoff vb. psikiyatrlar, kişilik ve depresyonla ilgili görüş belirtmişlerdir.

Depresyon, bireyin özdeğerinin (self-esteem) azalmasına, hatta yok olmasına sebep olur. Depresyona maruz kalmış kişide görülen belli başlı patolojik veriler arasında, sebebini hastanın da tam olarak bilemediği bir çöküntü, melankolik durum ve bir şeyler yapmaya duyulan isteksizlik sayılabilir (Karabulut, 2013: 165).

Freud, *Metapsikoloji/Metapsychology* (1917) adlı yapıtının Yas ve Melankoli/Trauer ond Melanchole kısmında, yas ile melankoli ilişkisini ortaya çıkarmayı amaçlar. Ona göre, "Yas her zaman sevilen bir insanın ya da ülke, özgürlük, ülkü, vb. gibi insanın yerini almış olan soyut kavramın kaybına tepkidir" (Freud, 2002: 244). Freud, her insanda aynı etkinin yas oluşturmayacağını, yas yerine melankolinin de oluşabileceğini söyler. Kişideki yas hali bir hastalık olarak değerlendirilmediği halde, melankoli bireydeki hastalıklı yapıya işaret eder. "Psikanalitik yaklaşım temel olarak melankoliyi, depresyon sınırları içerisinde anlamaya, çözümlenmeye çalışır. Dahası günümüzdeki tıbbî yaklaşımda da melankoli ile depresyon durumu arasında genellikle bir ayırım yapılmamakta ve melankolinin bir deneyim olarak ele alınmasından çok kişinin dış dünya karşısındaki güçsüzlüğüne ve bu güçsüzlüğün nedenlerine odaklanılmaktadır" (Özgen, 2006: 44).

Melankoli, bireyde büyük bir acı ve üzüntü hali, dış dünyayla ilişkinin aza indirilmesi veya kesilmesi, kendini suçlama ve önemsememe vb. şekillerde görülür. "Melankoli, insanların narsistik yaralanmalara karşı gösterdikleri tepkidir" (Teber, 2004: 232). Bu sebeple psikanalizde melankoli ile narsisizm arasındaki ilişki önem taşır. Freud'a göre, yasta görülen "kişinin kendisini önemsememesi" dışında diğer özellikler melankoli ile aynıdır. Julia Kristeva, bir bireyde bazı anlarda ya da kronik biçimde, çoğunlukla manik coşkunluk aşaması denen aşamayla dönüşümlü olarak ortaya çıkan, ketlenmeye ve simge kaybına ilişkin klinik belirtilerin toplamına melankoli adını verir. Kristeva, iki görüngü, yani düşünüş ve uyarılma daha az şiddetli ve sık olduğunda, o zaman nevrotik depresyondan söz edilebileceğini ifade eder (Kristeva, 2009: 17-18).

Depresyon herkeste görülebilecek patolojik bir durum olduğu gibi, depresyon ile kişilik arasında ilişki vardır. Burada, genetik yapı, stresle başa çıkma yetisi, benlik

durumu, bağımlılık vb. hususları ifade etmek mümkündür. Psikanalizde melankoli ile depresyon arasında ilişki olduğu düşünülür.

Sanatçılar, dış dünyayı ve hayatı başkalarından farklı algılayan kişilerdir. “Yazarların ve şairlerin sıradan insanlardan farkı, yaşadıkları melankoliyi, hüznü sanatsal yaratımlara dönüştürebilmeleridir” (Kılınç, 2006: 24). Şair ve yazarlar duygu ve düşüncelerini yapıtları vasıtasıyla aktarırlar. “Yazar örnek bir çilekeştir, çünkü hem acı çekmenin en derin katmanlarına inmiş, hem de acısını yüceltmede profesyonel bir yöntem keşfetmiştir. Yazar, bir insan olarak acı çeker; yazar olarak da bu acısını sanata dönüştürür” (Sontag, 1991: 131).

Türk edebiyatında İkinci Yeni şiir akımının önemli isimlerinden Edip Cansever’in şiir karakterlerinin çoğu depresif kişiler olarak karşımıza çıkar. Bu yazıda şairin şiirlerinden hareketle depresif yapı gösteren kişiler tanıtılmaya çalışılmıştır.

Edebiyat ile psikoloji ilimlerinin ortak noktalarından biri bireyi esas almalarıdır. Bu bakımdan edebi eserlerin psikanalitik bakışla incelenmesi edebiyat için oldukça önemlidir. Bu yazının disiplinler arası çalışmalar açısından alana katkı sağlaması hedeflenmektedir.

2. YÖNTEM

Edip Cansever’in şiirlerinin önemli bir yönünü oluşturan şiir karakterlerinin psikolojik yapılarını inceleyen bu çalışmada tahlil yöntemi kullanılmıştır. Bu amaçla konu ile ilgili kitap, tez, dergi vb. materyaller kullanılarak sonuca ulaşılmaya çalışılmıştır.

3. BULGULAR

3.1. Ediv Cansever'in Şiirlerinde Depresif Karakterler

Ediv Cansever'in şiir kişilerinin çoğunda depresif bir yapı görülür. Bunlar genellikle kendilerini mutsuz, umutsuz, kararsız, ruhsal yönden çökük, bunaltılı, karamsar, çaresiz, yalnız, sıkıntılı ve bitkin hissetmekle beraber; hayattan zevk almayan, cinsel bozukluğu olan, ölüm ve intihara meyilli kimselerdir.

Cansever, ilk şiir kitabı *İkinci Üstü'nün "Hoşlandığım Kadınlar"* başlıklı şiirinde şiir karakteri/anlatıcı, *"Ne yapsam, neye benzetsem / Bu mahzun halimi / Aşıklık değil benimkisi / Yolculuk değil / Neyi duysam hüzünlenirim / En ufak şeyi, rüzgarı bile."* (S.K.I, a.20)* iç dünyasındaki depresif yapıdan söz eder.

Cansever *"İkinci Üstü"* adlı şiirinde, *"Her şey iyi, her şey sade / anlıyamıyorum şu iç sıkıntımı."* (S.K.I, s.36) diyerek, bir bakıma depresif bir yapı ortaya koyar.

Şair, *"Şekerli Gerçek"* başlıklı şiirde yalnızlık çeken ve ismi verilmeyen bir "adam"dan söz eder. Bu kişinin, eşi ve çocuklarının olup olmadığı belli değildir. Evinde de masa, iskemle, sedir vb. eşyaları da yoktur. Şair bu adamı tanıtırken, *"İğreti bir yaşayış içinde adam"* (S.K.I, s.76) diyerek, trajik duruma gönderme yapar. *"Duvarları yalnızlık yemiş bitirmiş"* (S.K.I, s76) ve *"Adam bir hiçliğin üstüne uzanmış / Kimseler görmez"* (S.K.I, s.77) dizelerinde görüldüğü gibi, "yalnızlık" ve "hiçlik" duyguları ön plandadır.

Şair, *Yerçekimli Karanfil*'deki "Kesin" adlı şiirde kişinin ruh dünyasındaki çalkantı ve karamsarlık, bir balığın gözlerindeki kirpiksiz, tuzlu bakışlara benzetilir. Şiirin ilk

* Bu yazıda şiir alıntıları şairin bütün şiirlerin yer aldığı *Sonrası Kalır I* ve *Sonrası Kalır II* adlı kitaplardan (S.K.I ve S.K.II) yapılmıştır. Bu eserlerin tam künyesi için bkz. Kaynakça.

dizesinde, “Gözlerim bir balığın onu tutma denizlerinde” (S.K.I, s.95) diyen ben-anlatıcı daha sonra, “Balıktan bir göz ellerimde / Kirpiksiz, tuzlu, kesin / Bakışları günlerce.” (S.K.I, s.95) dizeleriyle benliğini oluşturamayan, dünyaya boş gözlerle bakan umutsuz insanı dile getirir.

Edip Cansever, “Aaaa” başlıklı şiirde, “O nasıl şey, bu adam soyut mu ne” (S.K.I, s.96) hiçlik duygusuna kapılmış bireyi soyut sözcüğüyle anlatır. Heidegger’e göre ölüme doğru giden bir varlık olarak Dasein kendi temelsizliği, yani temelindeki hiçlik karşısında büyük bir kaygı ve karamsarlık içerisindedir. Bu anlamda kişinin kaygısını gün yüzüne çıkaran şey onun sonlu/ölümlü oluşudur. “Kaygı ‘Dasein’ı dünyaya düşkün oluşundan çekip çıkarır. Böylece onun her günkü aşinalığı bir anda çöker.” (Heidegger, 2008: 199).

Böylece Dasein, bir kaçış olarak gördüğü düşkünlükten sıyrılır ve kendi özgün Dasein’ını ortaya çıkarabilir. “Bu anlamda Dasein daima öleceğini bilen biri olarak yaşar ve eylemlerindeki sorumluluğu üzerine alarak bezgin ve tükenmiş bir varoluştan sıyrılır. Aksi halde, Das Man (değerlerin yitimi, yozlaşması) alanında kalarak eylemlerinde ve seçimlerinde hiçbir sorumluluk almaz, yani tamamen düşkünlük içinde yaşayarak sonlanır. Kısaca, bir hiç kimse olarak ölüme doğru yaşar ve ölür.” (Aşar, 2014: 91).

Edip Cansever’in *Umutsuzlar Parkı* adlı şiir kitabı, “Amerikan Bilardosuyla Penguen”, “Çember”, “Umutsuzlar Parkı” ve “Sığınak” başlıklı dört kısımdan oluşur. “Amerikan Bilardosuyla Penguen”de, “Acıaktan kurtulmuş yerlerine / Sonra duvardan duvara çizilerek / Ölü bir korkunçluğu taşıyor / Sen, hey, duvarlar gibi öldürülmek!” (S.K.I, s.137), “Çıkacaksınız çıkın, daha karar vermediniz mi? / Baktıkça bakıyorsunuz kendinize” (S.K.I, s.138), “Emiyor sizi yalnızlık” (S.K.I, s.138), “Ama nasıl, daha karar

vermediniz ki" (S.K.I, s.140) dizeleri; tedirgin, kararsız, yalnız ve depresif insanı dile getirir. Burada bireyin psikolojik çıkmazları ve uyumsuzluğu dikkati çeker.

Edip Cansever'in *Umutsuzlar Parkı* adlı şiir kitabında park imgesi, çaresiz insanların varoluşlarını aradığı mekânlar olarak yer alır. Burada bireyin benliğini oluşmasını engelleyen birçok sebep yer alır. Şiirin ilk kısımlarında *"Biliyorsunuz parkların / Sizi çağırın tarafları / İnsanın gizli, karanlık köşeleriyle oranlı / Orada saklanıyor onlar"* (S.K.I, s.159) denilerek, insanın bilinçaltına da göndermeler yapar. Yaşamın trajik durumları karşısında içinde *"Bir sıkıntı şiiri gibi"* (S.K.I, s.159) görünen bu şiir, bunaltı ve hiçlik duygularını ortaya koyar. Kendisini *"yaşamsız resimlere"* benzeten ben-anlatıcı, *"İş edinmişim öyle kimsesizliği / Kendimi saymazsam –hem niye sayacakmışım kendimi / Çünkü herkese bağlı, çünkü bir yığın ölüden gelen kendimi"* (S.K.I, s.160) diyerek, nihilist bir yapı ortaya koyar.

Bireyin varoluş problemi ontolojik bir husustur. Ontolojinin önemli temsilcileri Nikolai Hartmann ve Roman İngarden'in görüşleri ışığında sanat eserleri ile varlık tabakaları arasında ilişki kuran İsmail Tunalı, "ontolojik çözümleme, kolayca sanat eserlerine uygulanabilir ve bu arada edebiyat eserlerine uygulanabilir. Böyle bir uygulamanın taşıdığı önem, öbür metodolojilerin çoğunlukla yaptığı aksine sanat eserinin bütünlüğünü bozamaz." (2011: 47). diyerek ontolojik çözümlemenin uygulanabilir kolaylıkta olduğunun ve sanat eserinin yapısına zarar vermeyen bir yöntem olduğunun altını çizer.

Umutsuzlar Parkı'nda varlık-yokluk trajedisinde varlığından bile şüphelenen insan tipinin depresif yapısı dile getirilir:

"Nereye gidiyorsunuz ama nereye

Sanki biz olmayan insanlarız biraz da kuşkuluyuz

Ya da çok kuşkuluyuz - böyle." (S.K.I, s.164).

Şiirde, varoluşunu tamamlayamamış ve hiçlik duygusuna boğulmuş depresif insanı görürüz. “*Ve gittikçe sıkılmaktadır ülkesi sıkıntının / Sanki bir yokluğa, bir çaresizliğe bakar gibi*” (S.K.I, s.165) dizelerinde ben-anlatıcının çıkmazları, çaresizliği yani patolojik yapısı görülür.

Umutsuzlar Parkı’nın son kısımlarında birkaç yerde “*Bitmedi diyorum bitmedi şaşkınlığımız*” (S.K.I, s.166-168) denilerek, bireyin depresif haline vurgu yapılır. *Umutsuzlar Parkı*’ndaki birey, kendi varoluşunu, gerçekleştirememiş, kurallarını başkalarının koyduğu bir oyunu oynamak zorunda kalan sıkıntılı” insan tipidir. İlgili şiirde kapalı mekân, “yutucu mekâna” (Şahin, 2008: 118) sığamayan, sıkıntılı insanların depresif yapısı görülür. “*Evlere sığamıyoruz, öylesine büyüdü ki vücutlarımız / Ve konuşmalarımız, öyle büyüdüler ki peşi sıra*” (S.K.I, s.167).

Anlatıcı, evlerden kaçma isteğinin sebebinden de bahseder. Buna göre, evler gerekli-gereksiz eşyalarla doludur:

*“Masalar, tabaklar, hani şu kirazlar koyduğumuz
Kalmadı adım atacak yer bu yüzden”* (S.K.I, s.168).

Bu şiirin sonraki kısımlarında evlerdeki gereksiz eşyaların, kişinin hareket alanını fiziksel ve ruhsal olarak daralttığı ve bireyi depresif yapıya bürüdüğü görülür. Öyle ki, uzayan saçlar ve çiçekler bile bireyin yaşam alanını daraltmaktadır:

*“Oğuza söylemeli, bir daha çiçek getirmesin
Lale de saçlarını kestirmeli
Sonra gereksiz eşyalar var, bir gün oturup konuşalım
Örneğin şu hasır koltuk neye yarıyor
Bana kalırsa babamın mineli saati
Tek başına bütün bir odayı dolduruyor
Hele annemin güneş gözlükleri
Yarından tezi yok, çakımı, kol saatimi, eldivenlerimi*

Aaaa! kitaplarınız

BİTMEDİ, DAHA BİTMEDİ ŞAŞKINLIĞIMIZ.” (S.K.I, s.169).

Birey için “ev”, “yuva sıcak değerlerin içinde saklandığı, kutsal mekânlardır. İnsan bu gibi mekânlarda ontolojik olarak varlığını kurar. Çünkü ev/yuva, içtenliğin mekânıdır. (Şahin, 2010: 153). Çünkü ev, “Hayallerimizin, düşlerimizin, ruhumuzun barınağıdır. Hem fiziksel hem de ruhsal olarak rahatladığımız, huzuru, güveni, mutluluğu bulduğumuz ev, varolmanın/varoluşun insana verdiği, kazandırdığı bütün kutsal değerleri bünyesinde bulundurur” (Eliuz, 2001: 651). Ev, insan yaşamının değerlerini bütünsel olarak koruyan mekânların başında gelir. Ev olmasaydı insan dağılıp giderdi diyen Gaston Bachelard, evin insanı gökten inen fırtınalara karşı olduğu gibi, yaşamındaki fırtınalara karşı da ayakta tutacağını, onun hem beden, hem de ruh olduğunu ifade eder (Bachelard, 1996: 31).

Umutsuzlar Parkı'nın bireyleri depresif bir yapıda olup kendilerini büyük bir boşlukta hissederler. *Umutsuzlar Parkı'nın* “Çoğullama” başlıklı son bölümünde, yine varoluşunu gerçekleştiremeyen kişilerin depresif yapısı ortaya konulur:

“Biz bu kendimizi boşuna soruyoruz kendimize

Boşuna asıyoruz onları, boşuna öldürüyoruz

...

Ve bizim en güzel öldüğümüzdür bu: yaşamak

Ben biliyorum, yalan mı, siz de biliyorsunuz.” (S.K.I, s.169).

Umutsuzlar Parkı'nda anlatıcının yer yer “ölü”den bahsettiği görülür. Anlatıcı, “*Ya da bir ölüydük işte ve ölünün bütün incelikleri*” (S.K.I, s.171) diyerek kendisini ölü gibi hissettiğini ifade eder.

Şair, *Umutsuzlar Parkı'nın* son bölümü olan “Sığınak”ta kendisinin de sonradan belirttiği gibi “yapay bir umut” vermek ister. “O yıllarda umutsuzluğu büyük bir

yanlış olarak görüyordum. Dıştan gelen etkiler de daha farklı değildi. Bu edilgenliği silerek yapay bir umutla bitirdim kitabımı. Sonuç, ikinci bir yanığı oldu elbette. Son bölümün üstünü çizerek düşünsel bütünlüğü koruduğumu sanıyorum” (Cansever, 2000: 96).

Edip Cansever, *Petrol* adlı şiir kitabında sıkıntılı, depresif kişilere yer verir. Kitaptaki ilk şiir olan “Petrol”ün, “*Bıkmıştım*” (S.K.I, s.203) ile başlaması depresif ruh haline gönderme yapar. Şair, *Nerde Antigone* adlı şiir kitabında aynı izleği sürdürür. “Başım Dönüyor İkimizden” başlıklı şiirde, “*Ne biçim sestir bu bizim dalgınlığımız*” (S.K.I, s.225) diyen anlatıcı kendiliğini oluşturamamanın sıkıntısını yaşar. “Medüza”da varoluşunu tamamlayamamış, tedirgin kişi, “*Biz o renksiz, o yalnız, o sürgün medüzalar*” (S.K.I, s.228) diyerek, donuk ruh halini dile getirdikten sonra, “*Çizeriz yeryüzünü kaygısız ayaklarla / Yüzümüzdür bir yağmur ağırlığına düşer / Sonra pek anlamadan içkiler ne çabuk biter / Ne kadar konuşursak o kadar bir sessizlik olur / Adımızı sorarız birine, o bize adını söyler.*” (S.K.I, s.228) dizeleriyle de karamsar, sıkıntılı ve kimlik sorunsalı olan bireyin patolojik yapısını ortaya koyar.

“Yılıkı”da “*Ben burda bir sıkıntıyım, atımdan iniyorum / Benim atım her zaman / Kim bilir kime sesleniyorum sessizlik*” (S.K.I, S.230) diyen anlatıcı, kendisini “sıkıntı” diye niteleyerek, depresif bir yapı sergiler. “Şairin Kanı” başlıklı şiirde de yalnızlık ve sıkıntının doğurduğu depresif ruh hali söz konusudur. Anlatıcı, şiirin başında “*Kanıdır şarin bu sevilmeyen yüz / Gözleri bir köpeğin, bırakmış köpeğini / Tanrısız, kimsesiz, her şeysiz biraz / Gözleri bir başına insanlar gibi / Kanıdır şairin ölümle kımıldamaz*” (S.K.I, s.233) diyerek, depresif bir kişilik yapısından bahseder. Dört kısımdan oluşan “Salıncak” başlıklı şiir baştan sona depresif kişinin ruh dünyasını yansıtır. Şiirin ilk kısmında nesne ve zaman unsurlarının düzensizliği, aykırılığı hemen dikkat çeker. “*Yani hiçbir şey yerinde değil pek. Bugün ne? / Salı! O bile yerinde değil / Bir bardak, bir sürahi yerinden edilmiştir; nereye koysak / Nereye? / Bilmem*” (S.K.I, s.236).

Ontolojik çözümlmelerde/bakışta yer alan varlık tabakaları (ses, anlam, karakter, kader) içerisinde yer alan anlam tabakası içerisinde imge dünyasını da barındırır. İmge şiirin en önemli unsurlarındandır. “Bir şiir konu veya tema bakımından değil de, nasıl bir söyleyişe sahip olduğu açısından incelendiğinde istiare, sembol ve mit’le birlikte şiirin merkezi yapısını kuran dört temel öğeden birisini de imge oluşturur.” (Wellek ve Warren, 1993: 160).

Şiirlerinde zengin bir imge örüntüsü bulunan Edip Cansever, ilgili şiirde sıkıntı, çaresizlik izlekleri “salıncak” imgesiyle verir. Çünkü “salıncak” bulunulan mekândan uzaklaştırıcı bir özelliğe sahip değildir. Şiirde, “Çıkar boş kıyılarından katılmış akşamüstleri / Uzağa bakar kartal. O kadar bakar ki, bakmaz / Taş kesilmiştir taş, boynu ileri düşmüştür” (S.K.I, s.238) sözlerindeki donukluk ve katılık ile ilgili ifadelerle birlikte kullanılarak, bireyin sıkıntılı ve depresif halini gösterir. Anlatıcı, bu donukluğu ortadan kaldırmak için, “Tanrım bize bir salıncak” (S.K.I, s.238) der, ancak salıncak bir hareket sağlasa da kişiyi bulunduğu yerden uzaklara götüremez. Bu sebeple kişinin sıkıntısı devam eder. Hüseyin Cöntürk, “Salıncak” şiirinde Edip Cansever’in yönsüz ruh durumlarının anlam kazandığını, dağınık görünümünden çıkıp bir bütün haline geldiğini ve Cansever’in bu şiirle bize tam bir dünya sunduğunu söyler (Cöntürk, 2000: 143).

“Ne Gelir Elimizden İnsan Olmaktan Başka” başlıklı şiirde, depresif insan tipiyle karşılaşırız. Güven Turan bu şiirin *Umutsuzlar Parkı* ile *Tragedyalar* arasında kalmış bir şiir olduğunu ifade eder. Şiirin ilk kısmında “Ne çıkar siz bizi anlamasanız da / Evet, siz bizi anlamasanız da ne çıkar / Eh, yani ne çıkar siz bizi anlamasanız da.” (S.K.I, s247) diyen Cansever, bireyin çıkışsız yapısını dile getirir.

Şiirde birey depresif bir yapıda karşımıza çıkar. *“Ben kimim, kime anlatıyorum, neyi anlatıyorum ayrıca / Neyim ben, bu olanlar ne, ya kimdir tüketen isteklerimi”* (S.K.I, s.248) sözleri, bireydeki hiçlik psikolojisini ortaya çıkarır. Buradaki depresif kişi, kendisini bir “boşluk” (S.K.I, s.248) olarak algılar ve bir süreliğine unutulmak ister. Cansever’in şiir kişileri bir bakıma şairin iç dünyasındaki travmatik yapısını ortaya koyar. Yukarıdaki şiirde yalnızlığı derinden hisseden şiir karakterleri kendilerini bir yerlere kapatma isteği duyar.

“Kapansam, evlere kapansam, yıkanmış bir deniz bulacaksam” (S.K.I, s.249)

Bu şiirde hayata tutunamayan birey kendisini yaşamdan soyutlar. *“Sakın haaaa!. biz yağuz, bizi unutun, yok deyin adımıza / Yok deyin çünkü biz.. biz işte korkuyoruz ne güzel korkumuzla”* (S.K.I, s.249) Cansever, çaresizliğin baskısıyla kendiliğini kuramamış bireyin dış dünyayı değiştiremeyeceğini ifade eder:

“Bir oyun başka olamaz oyundan gibi

Bir söz başka olamaz sözden gibi

Bir şey başka olamaz şeyden gibi

Tam öyle gibi, varıyor gibi bir mutluluğa

Ne gelir elimizden insan olmaktan başka

Ne gelir elimizden insan olmaktan başka” (S.K.I, s.249).

İlgili şiirin son kısımlarında anlatıcı, *“Ben mutsuz kişiyim, size yüzümü getirdim bu anlamda”, “Yani kim yaşamış kendi adına”* (S.K.I, s.235), *“Ve nasıl yitirdim ben kendimi”* (S.K.I, s.255) diyerek içindeki çöküntü halini dile getirir.

Şair daha sonra yaşamasızlığını, yalnızlık ve psikolojik çöküklüğünü dile getirir. Öyle ki sürekli “bir böceğin vızıltısı”ndan söz eder. Anlatıcı, kendi dünyasının donuklaşım sessizleşmesine karşı, bir böceğin sürekli ses çıkardığını ve bu sesin her tarafı kapladığını söyler:

“Korkunç, biz buna sonbahar diyoruz, oysa bir böceğin vızıltısı

Bir yaşlı çocuktan azalan sesi dünyanın – bir böceğin vızıltısı
Pis lokantalarda çekilmez akşamüstleri – bir böceğin vızıltısı
Bilmem. Kimi duymak istiyorum ben? Sizi mi? – bir böceğin
vızıltısı
Ah şimdi o taş evin sıcaklığında – sanki bir anmak istediğim öyle
Uzak ki, nasıl
Nasıl bir hüznün baş kaldırışı – bile değil – bir böceğin vızıltısı” (S.K.I, s.249).

İlgili şiirde kişinin hiçleşme süreci ve depresif ruh hali görülür. Anlatıcı, “*Yani ben kimseyi tanımıyorum ki – kendimi bile – ah şu böceğin vızıltısı*” (S.K.I, s.262) diyerek, insanî kimliğinden uzaklaşıp böceğe imrenir. Anlatıcı, her ne kadar böceğin vızıltısını duymamak için çabalasa da, vızıltıdan kurtulamaz. Böcekteki canlılığa karşı, bireyin yalnızlığı artarak devam eder: “*Bastırıyor durmadan. Bense yalnızlığa daha bir yalnızlık koyuyorum, hepsi bu*” (S.K.I, s.264). Daha sonraki “*Yani bir böcekte yaşıyorum – dersem inanın – onu deviniyorum hep, bilmem ki...*” (S.K.I, s.264) dizesinde, bir böcekte yaşadığını söyleyen anlatıcı, Franz Kafka’nın *Dönüşüm* romanındaki bir sabah uyandığında kendisini büyük bir böceğe dönüşmüş olarak gören Gregor Samsa’yı hatırlatır (Karabulut, 2013: 179). Franz Kafka’nın Gregor Samsa’sı, “Yakınlarımızdaki uzakları, ebeveynler arasındaki aşılmaz sınırları ve insanın mutlak yalnızlığını ifade etmek için bir böceğe dönüştürülür. Böylece insanlararası giydirilmiş/kabullenilmiş mesafeler dışlanır” (Korkmaz, 2009: 120).

Cansever, ilgili şiirinde bunaltıdan dolayı yaşamdan kopan, yalnızlık hissiyle dolu, gelecekte herhangi bir şey ummayan, ötekileşen, kendisi olamamış başkalaşarak farklı rollere bürünmüş, depresif kişinin hayata bakışını anlatır.

Cansever’in beş bölüm olarak kaleme aldığı *Tragedyalar* adlı şiir kitabında yalnızlık, yabancılaşma ve alkolün şizoidleştirdiği Armenak, Vartuhi, Stepan, Lusin ve Diran

adlı karakterler ile karşılaşırız. Bu karakterlerin ortak özelliklerinden birisi ise hepsinin depresif bir yapı göstermeleridir.

*Tragedyalar'*ın ilk kısmında “koro”nun söylediği “*Çünkü bir bir yıkılmakta açsanız radyoları / Sokaklar, köpekler, tanrının bütün eşyaları.*” (S.K.I, s.275) dizelerinde terk edilmişlik, dışlanmışlık ve çöküş temaları görülür. Şiirin ilk kısmındaki pesimist yapı daha sonraki bölümlerde de devam eder. Episode adlı bölümde geçen “*Biter elimizdeki şey, biter her şey / Kalırız, kan gibiyiz, donarız bir tanrısalda*” (S.K.I, s.276) ifadeleri, kişinin tükenmişliğe gittiğini gösterir. Şiirdeki trajik olgu ve izlekler “ölü” imgesiyle genişler:

*“Ve kalır yılgınlığımız: gök bırakılmaktan doğan bir yaratıktır
İçer içkisini, geriler
Bardağında bir ölü; hem ölümsüz hem ölü
Onca bir alışılmadık. Daha çok özgürlüğü
İle kararsız, yalnız, mumyalanmış bir öykü
Bu ölü.”* (S.K.I, s.278).

İlgili şiirde “Koro”nun söylediği “*Biz ki bir güz artığı, erkeğiz hem de kadınız / Doldurulmuş bir geyiğiz, korkarız, açıklanırız.*” (S.K.I, s.278) dizeleri bireyin cinsiyet problemini ve hiçlik duygusunu ortaya koyar. Depresyondaki insanoğlu donuklaşıp taşlaşmış ve Tanrısız kalmıştır. “*Bir gün ki tanrısız ve bavullarsız çıkagelmenin / Gölge, ama hiç anlaşılmadık bir istasyonunda*” (S.K.I, s.279) tek başına kalan kişi, yalnızlıktan dolayı depresif yapı gösterir. “Koro”nun söylediği “*Ölüyüz. Ölüler kendilerini toplar orada / Çağlar ki kalınlaşır, gerilir, eylemler hazırlanır / Düşer kan saatleri, çarşılar kalır.*” (S.K.I, s.279) dizelerinde ise “ölüm” ile “kan” birlikte düşünülerek, trajik ve depresif anlam genişlemesi yapılmıştır.

Tragedyalar IV, Episode'un "Ya alkol olmasaydı" sözüyle başlar ve çıkış yollarının kapandığını haber verir. Burada alkol sadece anlatıcının yaşamının bir parçası değil, aynı zamanda bilinci ve tanrısı gibidir:

*"Ve büyük çıplaklığımız alkolden
Alkolse biraz olsun alkolden yaratıldığımız
Tanrımız bilincimiz tanrımız
Çağımıza girerdik."* (S.K.I, s.299).

Edip Cansever, "*Ve büyük çıplaklığımız alkolden*" dizesiyle alkolün yeniden doğuşa işaret ettiğini belirtir. *Tragedyalar V*'te "*Aynalardan aynalara kırılan sigara ateşleri / Ve alkol.*" (S.K.I, s.317) sözlerinden sonra "bir alkol yörüngesi"nden bahsedilerek, şiir karakterlerinin hayatlarına alkolün yön verdiği ifade edilir. *Tragedyalar*'da Lusin, Stepan, Vartuhi, Diran ile Armenak'ın içkiyle olan münasebeti yoğundur. Şair bunu şu sözlerle dile getirir:

*"Ve alkol tanrının dengesini yitirdiği
Gibi bir gürültüyle çıtırdıyor
Ve tanrının uçsuz bucaksız denizlerde güneşlendiği
Bir günde alkol
Dünya bir sıkıntının yönetiminde ve uzun
Herkes biraz içiyor."* (S.K.I, s.320).

Edip Cansever'in hayatında alkol ve meyhanelerin önemli yeri vardır. "Çiçek Pasajı", "Degüstasyon" bu mekânların sadece ikisidir. Cansever, yaşam öyküsünde bin dokuz yüz altmışlardan bahsederken, sanki karaciğer sözcüğünün sözlüklerde olmadığını, içkilerin kendilerine dostça sokulduğunu, Armenak'ı Beyoğlu'nun arka sokaklarında bir meyhanede, Vartuhi'yi Çiçek Pasajı'nın üst katlarındaki evlerin birinde gördüğünü söyler (Cansever, 2000: 31-32). Ayrıca şair, içkiliyken şiir yazmadığını dile getirmiştir. Cansever, şiirlerinde alkolden çok söz ettiği için

kendisini birçok kişinin kınadığını, kendisinin alkolü bir mit, bir örtü olarak gördüğünü, alkole sığınmadığını, alkolle neşelenmediğini, alkolle birlikte düşündüğünü ifade eder.

Çağrılmayan Yakup adlı kitapta Yakup, kişilik problemleri yaşamakta ve kendisini Yusuf'la karıştırmaktadır:

*“Ben, yani Yusuf, Yusuf mu dedim? Hayır, Yakup
Bazan karıştırıyorum”* (S.K.I, s.379).

Cansever, Yakup ile Yusuf isimlerini aynı bağlamda bilinçli biçimde kullanır. Yusuf'un hikâyesi bazı ortak ve farklı noktalarla Kur'an-ı Kerim ve Tevrat'ta yer alır. Yusuf, İslâmiyet'e göre peygamber olup onun hayatı Yusuf Sûresi'nde anlatılır. Ayrıca, Yusuf'un hayat hikâyesi Tevrat'ın 37. bölümü olan Yaratılış (Tekvin)'ta ifade edilir.

Yakup, Türk şiirinde yabancılaşmanın ve dışlanmışlığın bir sembolü gibidir. Onu Albert Camus'nün *Yabancı* adlı eserindeki Meursault'unun bir yansıması olarak kabul edenler de vardır (Bayıldiran, 1976: 33-40). Şiirin ilk kısmında kurbağalara bakmaktan geldiğini söyleyen Yakup, niçin onlara bakmaktan geldiğini kendisi bile bilemez ve şizoid bir yapı gösterir. Güven Turan, bu durum için, “Edip Cansever bir şizofrenin dünyası içinde o çok sevdiği yaşadığımız dünyanın saçmasını gene çok sevdiğini söylediği Beckett ve İonesco uyumsuzluğu doğrultusunda sergilemektedir” (Turan, 2005: 48-65). diyerek, Yakup'un patolojik yapısını dile getirir. Dirlikyapan (2003: 109), *Çağrılmayan Yakup'u* Aristophane'in *Kurbağalar* ve *Eşekarıları* adlı eserleriyle karşılaştırmış, Cansever'in bu eserinin *Yargıçlar* adıyla da bilinen komedyayla ilgili olabileceğini belirtmiştir (Dirlikyapan, 2003: 109).

Yakup, şiir boyunca dışlanmışlık, yabancıklık, yalnızlık ve kimlik problemi ile yaşar. Bu, onun psikolojik yapısında bozulmalara yol açar. Kendiliğini oluşturamayan Yakup, yer yer kendisini soyutlayarak, ikinci bir “ben” oluşturur. Ben, varlığın hüküm

sürdüğü yerdir. Ancak birey, kendi benliğini olumsuz nitelikli ötekinin buyruğu altına verdiği takdirde ben ile öteki arasında gelgitler, savaşlar ve çekişmeler yaşar. (Şahin, 2010: 25). “Ben ve Öteki arasındaki ilişki birbirini determine eden, açımlayan ve yok sayan boyutuyla ontolojik karakterli bir ilişkidir” (Korkmaz, 2008: 17).

Psikanalitik açıdan bakıldığında Yakup, iç ve dış çatışmaları olan, kimlik bunalımı yaşayan, kendisine yabancılaşmış bir kişidir. Kendisini mahkemede yargılayacak olan “Kurbağalar”ın kendisi ile ilgili bir şeyler konuştuğunu, “Yakup” sesi dışındaki sözcükleri anlayamadığını söyler:

*“Ve ‘Yakup’ sesini ancak anlıyordum. Yakubun ötesinde
Birtakım sözler ediliyordu, onları ben anlamıyordum
Anlamıyordum ama, iyi sözler söylemiyorlardı benim için
Sonra bir şey daha vardı anlamadığım: yani ben neydim ki, ne yapmış olmalıyım”*
(S.K.I, s.385).

Yabancılaşma ontolojik olarak kişi ve toplumlara kendini tanıma ve fark etme olanağı sunar. “Bu açıdan toplumsal yabancılaşma, kolektif bilinçte oluşan tıkanmaların yeniden açılmasını sağlar. Ancak bu süreç kimi zaman kendi olmak yerine bir başkası olmakla da sonuçlanabilir” (Şahin, 2013: 2314).

İlgili şiirde Yakup, suçunun ne olduğunu bilmediği bir mahkemeye çıkarılacaktır, ancak suçunun ne olduğunu bilmemekle beraber, mahkemede sırasını beklediğini, yargıçların kendisi ile ilgili aralarında konuşmalarına rağmen yargılamaya çağırmadıklarını söyler. Yakup kurbağaların kendisini tutuklamalarına rağmen, kendisini tutuklu hissetmeye başlar. Çünkü bir kısır döngünün içindedir. Bu sebeple sürekli “kurbağalara bakmaktan geliyorum” der. Cansever’in *Çağrılmayan Yakup*’u ile Albert Camus’un *Dava* adlı yapıtı arasında benzerlikten söz edilebilir. Yakup da *Dava*’nın başkışisi Joseph K. gibi kendine, dünyaya ve eylemlerine yabancılaşmıştır.

“Cadı Ağacı” adlı şiirde de kendisine ve dünyaya yabancılaşmış depresif insan ön plandadır. Şiir anlatıcısı bir otobüs şoförü olmakla beraber, bu kişi kendine ve dünyaya yabancılaşmış biridir. Edip Cansever, “Cadı Ağacı’ndaki otobüs sürücüsü Yakup’tur, Yakup gibidir” der (Cansever, 2012: 269). Anlatıcı, şiirin ilk kısmında “*Ben kendi yarattığım bir yoldan geçiyorum / Yolun üstünde kurumuş bir cadı ağacı / Kurumuş, kansız, bembeyaz bir cadı ağacı*” (S.K.I, s.388) diyerek, olumsuz bir tablo çizer.

“Pesüs” adlı şiirde psikolojik yapısı bozulmuş bireyle karşılaşılır. Anlatıcı, “*Sanki bir çaresizlikten ödünç aldığım kendimi*” (S.K.I, s.402), “*Deniz hayvanlarının / Kimsesiz iskeletlerine döneceğim*” (S.K.I, s.404-405), “*Yani hiçbir şey değilim ben, sadece bir konuyum*” (S.K.I, s.405) ve “*Gerçi sessiz ve ünü olmayan bir yaratıktım, biliyorum*” (S.K.I, s.405) sözlerinden sonra “*Ben neydim*” diyerek kimlik bunalımını ve şizoid yapısını gösterir. “*Hiçbir şeyin hiçbir şeyliği gibi bir şeydim.*” (S.K.I, s.406) diyen şair, nihilist bir ruh hali sergiler. Kendisini, “*Her yerleri çok süslenmiş ölümler gibi*” (S.K.I, s.407) gören şair, gittikçe hareketsizleşir, donuklaşır.

“Dökümcü Niko ve Arkadaşları” adlı şiirin ilk kısmında “*Siz bana Dökümcü Niko, diyorsunuz*” (S.K.I, s.417) diye kendisine şüpheyle bakan anlatıcı, kimlik sorunu yaşamaktadır. Kendiliğini kuramamış olan kişi, “*Ben deyince bir daha ben demek istiyorum, mutlu oluyorum böylece*” (S.K.I, s.417) diyerek, “ben”ini oluşturma gayretini ortaya koyar. Ancak daha sonra kendisinin “şey” olduğunu söyleyerek, psikolojik yapısının bozukluğunu, hiçleşmesini ve kimlik bunalımını gösterir: “*Söze uymayan bir şeyim, tanıya uymayan bir şeyim de ondan*” (S.K.I, s.417).

Dökümcü Niko, daha sonra arkadaşlarını tanıtmaya başlar. Bunların ortak özelliği kendilerine ve çevrelerine yabancılaşmış olmaları ve depresif özellik göstermeleridir. İlgili şiirde Fener Bekçisi Salih, depresif ve kendine yabancılaşmış

biridir. O, kuşkusunu, korkusunu ve bilinmezi dışında hiçbir şey barındırmaz. *"Varsa da anlayamam, bende hiçbir şey barınmaz / Salihin kendi bile / Bende hiç barınmaz"* (S.K.I, s.426) diyen Salih, kendini "eksik", "unutkan" ve "ertesi gün" olarak tanımlar. Kontrbas Öğretmeni Rıza, anlatısında kendi intiharından bahseder. Sözlerine *"Ölümüm yeni bir şey olmadı, vardı"* (S.K.I, s.432) diye başlayan Rıza, ölümü bir yaratılış gibi görür: *"Bir yaratılış gibiydi ölüm, bana hiç danışmadan / Ve müthiş bir boğuntudan sızmış gibiydi"* (S.K.I, s.433).

Oltacı Eyüp ise, *"Benim öyküm yok"* (S.K.I, s.434) diye başlar ve nihilist bir yapı gösterir. O, sebebini bilmediği korkularından dolayı denizlere kaçar.

Şiir karakterlerinden Hizmetçi Firdevs de psişik bir yapı gösterir. O, Sürekli cam sildiğini, bu işten kurtulamadığını, hep başkalarının kendisini yönlendirdiğini ifade eder: *"Konuşsam konuştuklarımı / Düşünsem düşündüklerimi götürüyorlar"* (S.K.I, s.441). Başkaları, *"dünyayı paylaşmış"* (S.K.I, s.441) olduklarından, Firdevs boşluğa, boşluğun cam bölmelerinin içinde, boşluğun arta kalan parçalarına benzer:

*"Boşluğun kendisi ben olunca da, Firdevs cam bölmelerin içinde
Boşluğun arta kalan parçalarına benziyor"* (S.K.I, s.441).

İskele Memuru Yahya, *"Ben bu şehirde yokum, bu korkunç uğultular / Bir çölde susuyordum yanımdan fıskırdılar."* (S.K.I, s.442) diyerek, depresif kişilikli oluşunu sezdirir.

Şair, "Oda I" ve "Oda II" şiirlerinde yalnızlık ve bunaltılarının cenderesinde kıpırdamadan durmaktadır. Özne, "doğum sancılıyla kıvranan oda" teşhisiyle, mekân-insan ruhu arasında bağlantı kurar. Kendisi de oda ile özdeşleşmiştir:

*"Ben o doğum sancılıyla kıvranan odamda
Bir süredir hiç kıvıldamıyorum"* (S.K.I, s.452).

Birey, psikişik yapısından dolayı öyle bir duruma gelir ki adeta odanın şeklini alır ve kendi yazgısıyla bir böceğin yazgısını eş tutar. Bu, bireyin de tarifini yapamadığı, ölüm ile ölümsüzlük arasında bir şeydir.

Edip Cansever'in, "Aydınlığın Dört Bir Yanı" adlı şiirinde intihara eğilimli, depresif yapıllı karakterler görülür. Şiir, Jale, Cengiz, Selim, Garson, Oğuz vb. kişilerin diyaloglarından meydana gelir. Jale, Selim ve Cengiz konuşmalarında intihar yöntemlerini tartışır. Cengiz, "Kalınca bir ip alalım" (S.K.I, s.557), Selim, "Jale bol zehir ister" (S.K.I, s.557) derken, Jale ise, "Bana sorarsanız havağazı en iyisi" (S.K.I, s.557) der. Daha sonra Cengiz, "Hadi Şerefe / Ölümün şerefine" (S.K.I, s.557) diyerek, intihar ve ölümü yüceltir. Garson da depresif bir kişidir. Selim'in Garson'a hep aynı plağın çaldığını söylemesi üzerine Garson, "Ben koymuyorum ki, bitince yeniden başlıyor / Bitiyor, yeniden başlıyor işte / Ben istesem de istemesem de." (S.K.I, s.558) Garson, yaşanmışlığın farkında olmayıp adını bile unuttuğunu söyler: "Ne yalan söyleyeyim, adımlı bile unuttum." (S.K.I, s.558).

Cansever, *Ben Ruhi Bey Nasılım* adlı şiir kitabında Ruhi Bey karakteriyle varoluş ve kimlik mücadelesi veren bir karakterdir. Şiir boyunca, Ruhi Bey'in yaşadığı travma ve bulantılar, benliğinin parçalanması, üvey annesiyle yaşadığı cinsel ilişkinin oluşturduğu trajedi ve sayıklamaları yer alır. Kendisini "Yaşam boyu inilti" (S.K.II, s.15) içerisinde hisseden Ruhi Bey, "Beni bir sardunya büyüttü belki" (S.K.II, s.15) diyerek, kimlik bunalımını dile getirir. O, şiirin büyük bölümünde depresif yapı gösterir. Kendisini değersiz ve gereksiz olarak algılayan Ruhi Bey, sıkıntıyı buruşuk bir iç çamaşırı gibi saklayan kımıltısız bir gövde gibidir.

Ben Ruhi Bey Nasılım adlı şiir kitabında Ruhi Bey'in geçmişine dair anılarını dile getiren Çiçek Sergicisi, kararsız ve tereddütlü yapısı ile obsesif-kompulsif bir yapı

gösterir. O, *"Şimdi ben çok yaşlıyım / Şimdi ben nedense çok yaşlıyım"* (S.K.II, s.36) sözleriyle iç dünyasındaki depresif yapıyı ve tükenmişlik hissini ortaya koyar.

*Ben Ruhi Bey Nasılım'*ın anlatıcılarından Meyhane Garsonu da depresif kişiliktir. *"Tuhaf bir su içmişim de sanki içim görünüyor / Gözlerim buzdan / İçimde yaz kırıkları."* (S.K.II, s.41) diyen Garson, soyutlaşan, hiçleşen bir yapı gösterir. Bu şiirdeki Kürk Tamircisi Yorgo, eşi ve Anjel ile kürk tamiri dükkânında hemen hemen hiç konuşmaz.

*Şairin Seyir Defteri'*nde doğaya ait unsurları ön planda kullanan Cansever, burada da yer yer yalnızlık, mutsuzluk ve acı temaları üzerinde durur. Anlatıcı, *"Kuşatma"* başlıklı şiirde *"Ey yalnızlığımı kuşatan yalnızlık"* (S.K.II, s.179), *"İçerikler II"* adlı şiirde, *"Ne varız ne de yağuz gerçekte"* (S.K.II, s.192) diyerek bunalıtlı ruh halini gösterir.

E dip Cansever, *Eylülün Sesiyle* adlı yapıtında bireyin psikolojik yapısını yine ön plana çıkarır. Şiirlerde özellikle kişinin korkuları, sıkıntıları ve ölüm izleği kendini gösterir. Şair, kitapla aynı adlı şiirinde *"Bu dünyada yaşamak can sıkıcı bir şeydir baylar"* (S.K.II, s.226) diyerek, aslında birçok şiirinde anlattıklarını tek dizeyle irdeler.

Bezik Oynayan Kadınlar kitabının karakterleri psikolojik bozukluğu olan kişilerdir. Cemile, yalnızlık ve bunalımın pençesinde nihilist bir karakterdir. *"Manastırlı Hilmi Bey'e Birinci Mektup"*'ta Cemile karakterinin patolojik yönünü tanırız. Cemile, yalnızlığın acısını çok yakından hissetmektedir. Tabiatdaki nesnelere bir anlamının olmadığı bir dünyada yaşamının trajedisi ile iç içedir. O, kimsesizliğini, yalnızlığını, çaresizliğini adeta bir yok oluş şeklinde algılar:

"Hiçbir yere taşmıyorum, kendime sızıyorum yalnız." (S.K. II, s.245).

Cemile, içinde bulunduğu boşluktan dolayı kendisini "oyuk"a benzetir:

"Ben dediğim koskocaman bir oyuk"

Koltuğun üstünde, aynadaki yansıda

Bir oyuk! sofada, mutfakta, yatağında” (S.K. II, s.245).

Cemile kendisini gittiği yeri bilmeyen böceklere benzetir:

“Gittiği yeri bilmeyen böcekler gibiyim

Bir oyuğa, oyulmuş bir yaşama” (S.K. II, s.246).

Bezik Oynayan Kadınlar kitabındaki karakterlerden Cemal kişilik bozuklukları taşır. Cemal, sadomazoşist eğilimler gösterir. Sadomazoşizmde “sadizm”, Fransız yazar Marquis de Sade’in isminden, “mazoşizm” ise 19. yüzyıl yazarlarından Leopold von Sacher-Masoch’ın isminden gelmektedir. Sadomazoşizm, karşıdaki kişiye acı vererek seksüel bir haz almayı ifade eden “sadizm” ve kişinin kendisine eziyet edilmesinden seksüel zevk almayı karşılayan “mazoşizm” sözcüklerinin bir araya gelmesiyle meydana gelmiş olup bu iki olgunun aynı patolojik süreçte oluştuğunu ve sık sık birbirinin yerine geçtiğini belirten psikoseksüel bir davranış bozukluğudur. Cemal’deki bu durumu annesi Cemile şöyle ifade eder: (Karabulut, 2013: 201).

“Bu çocuk anlaşılmayanın ta kendisi” (S.K. II, s.253-254).

Cemal’in kırmızı bir balığı -sebepsiz bir şekilde- öperken dudağını kesmesi ve bundan şikâyet etmemesi ondaki sadomazoşist yapıyı çağırıştırır. Şair, kırmızı balık ve kan ile öpme olayını birlikte kullanılarak, Cemal’in psikoseksüel davranış bozukluğuna göndermeler yapar. Cemal’in patolojik yapısında, onun belleğindeki yalnızlık ve mutsuzluk imgelerinin büyük rolü vardır. Gerçek yaşamında depresif bir yapı taşıyan Cemal, anılarına gittiğinde yine acı çekmektedir.

“Cemal’in İç Konuşmaları I”de Cemal, *“Yaşlı bir çocuğum ben, çocukların en yaşlısı ”* (S.K. II, s.266) sözleriyle, anılarına gider ve yaşayamadığı çocukluk yıllarından bahseder. Cemal’in çocukluk dönemindeki travmalar, onun mutsuzluğunun kaynağı olarak görülür. Cemal’in patolojisinde çocukluk yıllarının, dış dünyadan kopuşların,

içe kapanık kişiliğinin büyük etkisi vardır. Cemal, *“Sanki yaşamım benim / Önce bir susuzluk vakti / -Suyu musluktan içiyorum sık sık / Kimseye göstermeden / Böylece / Hiç mi hiç bitmiyor içmem-”* (S.K.II, s.268) sözleriyle yaşamını susuzluğa benzeterek, yaşamındaki büyük bir eksikliğe dikkat çeker.

Cemal, istediği gibi yaşayamamış da olsa, çocukluk yıllarına özlem duyar. Psikanalizde yaratma sürecindeki sanatçının ruhsal durumlarının yanı sıra onun çocukluk dönemi de dikkate alınır. “Sanatçının dünyayı çocukluk yıllarının, güzel, saf, el değmemiş, kirletilmemiş dünyası olarak görme, hasara uğramışsa onu onarma ya da yitirilmişse (kaybedilmiş cennet) onu yeniden bulma amacına yönelik uğraş verdiği, bulamayacağı kaygısı ve hüznüyle ona ağıtlar yaktığı da söylenebilir” (Alper, 2010: 40). Cemal, konuşmayı pek sevmeyen, insanlardan uzak, yalnız yaşamayı tercih eden içe dönük ve patolojik bir kişilik gösterir. Cemal’in kendisini ezilen otlara benzetmesi, üstelik kendi ayaklarının altında ezilmesi, ondaki sadomazoşist durumu bir kez daha ortaya koyar:

“Çok geniş bir çayırdı yürüyorum yürüyorum

Ezilen otlar gibiyim

Ezilen otlar gibiyim ayaklarımın altında

Kendi ayaklarımın

Nedense bu böyle hoşuma gidiyor.” (S.K. II, s.271).

Cemal, odasının penceresinin olmayışını, “iyi ki yok” diye kendi dünyasında olumluya çevirmeye çalışır. Çünkü ancak bu şekilde kendisiyle baş başa kalabilmektedir.

“Odamın penceresi yok -iyi ki yok-

Konuşuyorum kendimle” (S.K. II, s.275).

İlgili şiirde, öznenin kendisini oldukça değersiz, ezik hissetmesi onun patolojik yapısını gösterir.

Bezik Oynayan Kadınlar adlı şiir kitabının karakterlerinden Seniha'nın depresif yapısını günlüklerinden öğreniyoruz. Seniha, içe dönük yapısıyla dikkat çeker ve adeta umutsuzluk ve hüznü temsil eder. Geceleri başka evlere giden Seniha, bir otel odasında yalnız başına ölümü bekleyecek kadar, umutsuz ve intihara meyillidir. Seniha, karamsarlıktan kurtulmak istese de bunu başaramaz ve kimlik bunalımı yaşar. O, monologlarında bu kimlik bunalımını ve patolojisini gösterir. O, "*Kimim ben?/Seniha! Çağırmadım ki 'kendimi' / Sordum, o kadar / Ben kendimi kendime sunuyorum, o kadar / ... /Kendimi kendime sunuyorum - ben Seniha - / Bunu hep böyle yapıyorum.*" (S.K. II, s.287-288) diyerek, varoluş trajedisi içerisindeki psikolojik yapısını ortaya koyar. Seniha, günlük yaşam unsurlarına tam olarak uyum sağlayamayan patolojik bir yapıdadır. Seniha, daha sonra dünyayı çalmaya hazır ancak düşüp parçalanan kocaman bir "org"a benzettir. Burada parçalanan org ile parçalanan benlik arasında benzerlik kurulur:

*"Dünya ise çalmaya hazır
Koskocaman bir org gibidir
Ama çalmadan
Katedralin avlusuna düşüp
Düşüp de parçalanan
Bir org gibi.."* (S.K. II, s.290).

Seniha, sevmek isteyip sevemeyen, gülmek isteyip gülemeyen, konuşmak isteyip konuşamayan biridir. Seniha hayata dair bir şeyler yapmak istediğinde, karşısına kar engeli çıkar. Seniha, içinde bulunduğu "hiçlik" duygusunu atmaya çalışsa da bunu başaramaz. Seniha, varoluşunu gerçekleştirmek istemesine rağmen varlık dünyasının dışında kalır. Heidegger, insanın dünya içinde varoluşunu anlatırken başkalarıyla birlikte paylaştığımız dünyadan bahseder. "Dasein'in dünyası birlikte-dünyadır (mitwelt). İçinde varolmak demek, başkalarıyla birlikte olmak demektir. Onların dünya-içindeki bizatihi varlığına birlikte-Dasein (mitsein) denir" (2008:

s.142). Bu anlamda Dasein, dünya içinde her zaman başkalarıyla birlikte varolur. Onun yalnızlığı bile dünya içinde birlikte olmadır.(Aşar, 2014: 88).

Bezik Oynayan Kadınlar'da hiçlik duygusu ön planda olup daha çok ölümcül, yok oluşu anımsatan ifadeler kullanılır: Deniz de öldü, martı da, dudakları kan mavisi, saçları soğuk, koparılmış bir demet karanfil, yapma bir çiçek, donmuş bir tavus kuşu, ezilmiş iki vişne, güvercinsiz bir avlu, suyu çekilmiş portakal, çekilmiş ağlardaki balıklar gibi ağzını açıp kapayan Cemal, yaşlı bir kelebek, kimsenin suyunu içmediği çeşme, çürük elma kokulu sokak, gözleri bir çift medüza, apacı bir gül vb. tabiat ile insan ruhu arasında kurulan ilişki, tabiatın "canlı bir kült" (Korkmaz, 1997: 100). niteliği şeklindedir.

Bezik Oynayan Kadınlar'da tabiata dair unsurlardaki çürüme ve ölme, şiir karakterlerinden Cemile, Cemal ve Seniha'nın dünyasında yaşlanma, hiçlik ve ölüme tekabül eder. *Bezik Oynayan Kadınlar*'ın "Ester'in Söyledikleri" başlıklı şiirlerde Ester'in iç ve dış dünyasını tanırız. Ester de adını Tevrat'taki kraliçe Ester'den alır. Ester, şiirdeki diğer üç karakterden daha umutlu olarak karşımıza çıkar, ancak o da çıkmazlardan kurtulamaz. Bu kitabın ilk şiir olan "Kendime"de, kendisiyle konuşan Ester, trajik ve karamsar duygularla yüklü, depresif ve patolojik yapıda bir kişidir.

"Ester'in Söyledikleri" başlığı altındaki şiirlerden "Saplantı" başlıklı şiirde çıkmazda kalan kişinin saplantıya dönüşen davranış bozukluğu görülür. "*Soyundum, giyindim, tekrar soyundum*" dizesi bu durumu çok iyi anlatır.

Edip Cansever, *İlkyaz Şikâyetçileri* ve *Oteller Kenti* başlıklı şiir kitaplarında da depresif ve patolojik vb. yapılarını irdeler. Her iki kitaptaki şiir karakterleri varoluş ve kimlik problemleri yaşayan kişilerdir.

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

İkinci Yeni şiirinin en önemli isimlerinden Edip Cansever'in şiir karakterlerinin çoğu depresif bir yapıdadır. Bu kişiler genellikle hayattan zevk almayan, mutsuz, umutsuz, yorgun, bunaltılı, sinirli, karamsar, vb. bir ruh hali içerisinde. Bu kişiler "yalnızlık" ve "hiçlik" duygularını adeta dünyalarının bir parçası yapmışlardır.

Cansever'in şiirlerinde depresif yapıdaki kişilerin ruh halinde bir çeşit donukluk görülür. Bunlar ayrıca tedirgin, tereddütlü, yabancılaşmış, nihilist ve şizoid kişilerdir. Bazı şiirlerde depresif özellik gösteren ve ismi verilmeyen karakter, şiirin anlatıcısı/öznesidir. Bazı şiirlerde ise depresyondaki kişilerin isimleri açıktır. Bunları şöyle sıralamak mümkündür: aldığı *Tragedyalar* adlı şiir kitabında Armenak, Vartuhi, Stepan, Lusin ve Diran adlı karakterler; Çağrılmayan Yakup'ta Yakup; "Dökümcü Niko ve Arkadaşları" adlı şiirde Dökümcü Niko, Fener Bekçisi Salih, Kontrbas Öğretmeni Rıza, Oltacı Eyüp, Hizmetçi Firdevs, İskele Memuru Yahya; "Aydınlığın Dört Bir Yanı" adlı şiirinde Jale, Cengiz, Selim, Oğuz; Ben Ruhi Bey Nasılım adlı şiir kitabında Ruhi Bey, Çiçek Sergicisi, Meyhane Garsonu; Bezik Oynayan Kadınlar kitabında Cemile, Cemal, Seniha, Ester vb.

Sonuç olarak Edip Cansever'in şiirlerinde yer alan karakterlerinin çoğu varoluş ve kimlik problemleri yaşayan, intihara meyilli, saplantılı, nihilist, patolojik yapı gösteren depresif kişiler olduğunu söylemek mümkündür.

KAYNAKÇA

Alper, Y. (2008). *Psikodinamik açıdan Cemal Süreya ve şiiri*. İstanbul: Özgür Yayınları.

Alper, Y. (2010). *Şiir ve psikiyatri kavşağında*. İstanbul: Özgür Yayınları.

- Aşar, H. (2014). "Heidegger ve Sartre Felsefesinde 'Kaygı' ve 'Bulanık' Kavramlarının Analizi." FLSF (Felsefe ve Sosyal Bilimler Dergisi), Bahar, Sayı: 17.
- Bachelard, G. (1996). *Mekânın Poetikası*. Çev., Aykut Derman, İstanbul: Kesit Yayınları.
- Bayıldiran, S. K. (1976). "Cansever'in 'Çağrılmayan Yakup'u." Soyut 5, Ekim.
- Cansever, E. (2000). Edip Cansever'le söyleşi. Söyleşi yapan: Erdoğan Albayrak, *Gül Dönüyor Avucumda*, İstanbul: Adam Yayınları.
- Cansever, E. (2008). *Sonrası kalır I*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Cansever, E. (2008). *Sonrası kalır II*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Cansever, E. (2012). *Şiiri şiirle ölçmek*. Haz. Devrim Dirlikyapan, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Cöntürk, H. (2000). *Salıncak şiiri. Gül dönüyor avcumda*. İstanbul: Adam Yayınları.
- Dirlikyapan, M. (2003). *İkinci Yeni Dışında Bir Şair: Edip Cansever*. Yüksek lisans tezi. Bilkent Üniversitesi Ekonomi ve Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Eliuz, Ü. (2001). "Attila İlhan'ın Şiirlerinde Mekânın Postmodernist Açından Yorumu." Türk Dili, Haziran, C: I, S. 594.
- Freud, S. (2002). *Metapsikoloji*. Çev., Emre Kapkın, Ayşen Tekşen Kapkın. İstanbul: Payel Yayınları.
- Heidegger, M. (2008). *Varlık ve Zaman*. Çev., Kaan H. Ökten. İstanbul: Agora Kitaplığı.
- Karabulut, M. (2013). *Edip Cansever şiiri*. Ankara: Öncü Kitap Yayınları.
- Kılınc, N. (2006). "Melankoli Kavramı Üzerine Resimsel Çözümler." Yüksek lisans tezi, Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
- Korkmaz, R. (2008). *Aytmatov anlatılarında ötekileşme sorunu ve dönüş izlekleri*, Ankara: Grafiker Yay.

- Korkmaz, R. (2009). "Metaforik Dönüştürme Biçimleri ve Efendi-Köle Diyalektiği Bakımından Beyaz Kale." Bilig, Yaz. S.50.
- Korkmaz, R. (1997). *Sabahattin Ali-insan ve eser*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Kristeva, J. (2009). *Kara Güneş-Depresyon ve Melankoli*. Çev., Nesrin Demiryontan, İstanbul: Bağlam Yayıncılık.
- Özgen, A. B. (2006). *Karanlığın Aydınlığı: Melankolinin Tarihsel, Psikanalitik, Sosyolojik ve Felsefi Boyutları Üzerine Bir Araştırma*. Yüksek lisans tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Savrun, M. (1999). "Depresyonun Tanımı ve Epidemiyolojisi." *İstanbul: İ.Ü. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Sürekli Tıp Eğitimi Etkinlikleri, Depresyon, Somatizasyon ve Psikiyatrik Aciller Sempozyumu, 2-3 Aralık*.
- Sontag, S. (1991). *Sanatçı: Örnek bir çilekeş*. İstanbul: Metis Yayınları.
- Şahin, V. (2008). "Kurmaca Tekniği Bakımından Halide Edip Adıvar'ın Handan Romanı." Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, C. 18, Sayı: 2.
- Şahin, V. (2010). "Oğuz Atay'ın Anlatılarında Ben, Öteki ve Benlik." Türk Dili, C.XVIII, S.697, Ocak.
- Şahin, V. (2013). "Oğuz Atay'ın Romanlarında Toplumsal Yabancılaşma." Turkish Studies, Volume 8/9 Summer.
- Şahin, V. (2010). "Peyami Safa'nın "Fatih-Harbiye" Adlı Romanında Simgesel Değerler." Bilig, S. 55, Güz.
- Teber, S. (2004). *Melankoli*. İstanbul: Say Yayınları.
- Tunalı, İ. (2011). *Sanat ontolojisi*. İstanbul: İnkilâp Kitabevi.
- Turan, G. (2005). *Edip Cansever'in Hayvanları, O Ben Ki: Edip Cansever*. Haz. Yalçın Armağan. İstanbul: Alkım Yayınları.
- Ünal, S. (2000). "Depresyon ve Kişilik." Duygudurum Dizisi/2.
- Wellek R. ve Warren A. (1993). *Edebiyat Teorisi*, Çev., Ömer F. Huyugüzel, İzmir: Akademi Kitabevi Yayınları.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Depression, is the destruction of a person's activities in means of psychic structure is a term expressing the crash. Among the most important to enjoy life to the symptoms of depression has, chronic unhappiness, despair, fatigue, attention deficit, anxiety become uncontrollable easy irritability, pessimism, sexual aversion, physical pain complaints etc.

Depressed people, is in a great sadness and hopelessness indoors and stay in the same place for a long time. They shall refrain from participating in society. Depressed people, eating, sleeping and so on minimize their vital activities, they can also sometimes directed suicide and death.

Most of Edip Cansever's poem shows a depressive character building. They are often unhappy, desperate, unstable, anxious, moody, helpless, they feel distressed and exhausted. Also, try to enjoy life, the sexual disorder, tend to death and suicide.

The most common cases of psychological disorders such as depression, meaning lows. Depression is not a single disease under the heading, we are talking about a disease cluster composed of many sub-groups. Psychiatric disorders are classified with Changeable Classification System.

Depression, major depressive disorder (clinical depression) and chronic depression (dysthymia) are the most common type. Major depressive disorder in functions for the people is much more compared to chronic depression. Major depression itself is quite desperate people, tired, anxious, helpless, exhausted, feels filled with thoughts of death and suicide.

The loss of individual love object in psychoanalysis is important in the development of depression. The psychoanalysis of the most important representatives of Sigmund Freud and made important contributions in recognition outside psychoanalysis in Vienna, I threw internal / internal hiring and revealed partial object concepts, German psychoanalyst and psychiatrist Karl classical psychoanalytic theory, they developed Abraham, because a sense of growing anger, guilt against objects in the individual himself pipe causes depression.

Sigmund Freud, you can not reach people on the basis of the oral period of depression and anger felt against loss means that the object has developed a grief reaction. The Abraham, lifelong frustrations of individuals belonging to the oral stage of early childhood experiences that predispose to depressive reaction, by stopping the collapse of the frustrations experienced in adulthood tells of emotional pain.

As can be seen in a pathological state of depression all, there is a relationship between personality and depression. Here, genetic factors, stress, coping skills, self situation, dependency and so on. It is possible to express issues. Psychoanalysis is considered to be in the relationship between depression and melancholy.

Second New Poetry in Turkish literature from the current Edip Cansever's poem the character of the most important names of depressed people appear before us. This paper shows the structure of the poet's poetry movement depressed person will be tried to introduce.

Method

Edip Cansever's poem examining the psychological structures of poetry character forms an important aspect of this work was used in the essay method. For this purpose, subject-related books, theses, magazines and so on. It tried to obtain results using the materials.

Findings (Results)

Edip Cansever's poem character is seen in most of the depressed structure. They are often unhappy, desperate, unstable, spiritually hollow, anxious, moody, helpless, they feel distressed and exhausted. Also, try to enjoy life, the sexual disorder, tend to death and suicide.

Conclusion and Discussion

Many of the most important figures of the Second New poetry from Edip Cansever's poem is a depressive character building. These people often try to enjoy life, unhappy, hopeless, tired, anxious, irritable, moody, and so on. It is in the mood. These people are "loneliness" and "nothingness" They made a part of the world almost emotions.

A variety of people in depressed mood structure seen in the opacity Cansever's poem. They are also nervous, hesitant, alienated, nihilistic and schizoid are people. Some poems in depressive features and unnamed character, the poetic narrator / the subject. In some of the poems it is clear the names of people with depression. These can be listed as follows: he Armenak poetry book called Tragedy are, Vartuh of Stepan, named characters Lusun and Diran; Çağrılmayan Yakup Yakup; "Foundry Niko and Friends" poem in Foundry Nikon, lighthouse keepers Salih, contrabass teacher Reza, Oltacı Job, Maid Ferdowsi, Pier Officer John; "The bright side of one of the four" poem in Jala, Cengiz, Selim Oğuz; I

Ruhi Ruhi Bey Bey How poem book, Flower Exhibitors of the pub waiter; Women Playing Bezique book Cemil, Gamal, Seniha, Esther and so on.

As a result, many living problems of existence and identity of the characters in Edip Cansever's poems, suicidal, obsessive, nihilistic, it is possible to say that depressed people showing pathological structures.